

ΤΑ ΦΡΕΣΚΑ

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΩΝ 11^{ΟΥ} & 63^{ΟΥ}
ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

**'Αν η Κρίση ως άνεμος, μας απαλλάξει από τα
ξερά φύλλα, τότε υπάρχει ελπίδα'**

T. 93 17-11-15 (... του Πολυτεχνείου)

Επιλογή Κειμένου: Κλουκίνας Λεωνίδα, Δάσκαλος & Δ/ντης του 11^{ου} Δημοτικού Σχολείου Αθηνών.

Έχω απολαύσει συχνά κείμενα και κριτικές της Μαρίας Τοπάλη στις "Τέχνες" της Καθημερινής κι έχω διαβάσει ποιήματά της στην "Ποιητική" αλλά και στις προηγούμενες συλλογές της. Το ποίημά της "οι Λέξεις μου" που πρόσφατα κυκλοφόρησε από τις εκδ. Νεφέλη στάθηκε η αφορμή για τη σημερινή συζήτησή μας.

Πόσο πολιτικοποιημένη οφείλει να είναι σήμερα η ποίηση αλλά και πόσο οφείλουμε να μην χλούμε το χιούμορ μας;

Πόσο σημαντικό είναι για έναν ποιητή να "συνομιλήσει" με τον αναγνώστη του και πόσο επίπονη είναι η πάλη με τις λέξεις;

"Οι λέξεις μου", ένα ποίημα με έντονο το στίγμα της εποχής μας, στο κέντρο της πρωτεύουσας, στην καρδιά της "πληγωμένης" Ελλάδας.. Πείτε μας λίγα λόγια..

Εργάζομαι στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, κοντά στην Ομόνοια. Κάθε πρωί περπατώ το κέντρο για να φτάσω στη δουλειά. Παίρνω λεωφορείο, μετρό. Τα σημάδια της οικονομικής κρίσης αλλά και του διχασμού και της βίας έπληξαν έναν τόπο γεωγραφικό και ανθρώπινο, που άλλοτε τον ένιωθα να με φιλοξενεί, να με θρέφει, πραγματικά και συμβολικά. Η γραφή μου, άλλωστε, από το πρώτο μου κιόλας βιβλίο, το «Σερβίσιο Τσαγιού», βρίσκεται σε έντονη, διαρκή αλληλεπίδραση με τόπους. Τώρα ο τόπος γύρω μου άλλαξε απότομα, εφιαλτικά. Βαδίζω καθημερινά μπροστά από πολλά ανθρώπινα και κτιριακά ερείπια. Η παλιά πραγματικότητα χάθηκε από τη μια μέρα στην άλλη, μαζί με τον Αττικό και τη Στοά του Ορφέα. Στοιχείωσα. Στοιχείωσαν και κακοφόρμισαν και πολλές ανθρώπινες σχέσεις. Εκτός από το αυτονόητο πένθος για όλα αυτά, ένιωσα και τις μέχρι τώρα λέξεις να με εγκαταλείπουν. Να αδυνατούν να αφηγηθούν. Έκανα λοιπόν μια σχεδόν απελπισμένη προσπάθεια να δημιουργήσω κάτι «έγκυρο», να επιβεβαιώσω την αντοχή των λέξεων, δηλαδή της ποίησης, σε σχέση με ό,τι με περιβάλλει καθημερινά.

"Ένα Ορατόριο για χορωδία και φωνές στο κέντρο της Αθήνας", είναι ο υπόπιτος- διευκρίνηση.

Το Ορατόριο έχει συγγένεια με την όπερα(ως προς τη δομή) ενώ διαφέρει ως προς την απουσία θεατρικής δράσης. Γιατί επιλέξατε αυτή τη μορφή;

Ένα άλλο στοιχείο που από την πρώτη στιγμή με ενδιαφέρει, όπως και οι τόποι, είναι το μουσικό θέατρο. Αγαπώ πολύ όλα τα είδη του, από την όπερα μέχρι το μιούζικαλ. Και την αρχαία τραγωδία σαν είδος μιούζικαλ τη φαντάζομαι. Είχα τη χαρά να δω τον «Χορό της Μεσαίας Τάξης», που έγραψα σαν μουσικο-θεατρικό έργο (κυκλοφόρησε το 2012 από τις εκδόσεις Οκτώ) να ανεβαίνει (εν μέρει) στη σκηνή στην παράσταση «Νέα Ελλάδα, the making off» σε μουσική Χ. Γωγιού και σκηνοθεσία Α. Ευκλείδη. Οι «Λέξεις» ανήκουν σε αυτή την προσπάθεια. Αλλά περισσότερο αποτυπώνουν περιηγητικά τις κομματιαστές φωνές του αθηναϊκού κέντρου, σαν ηχητικό ρεπορτάζ, και λιγότερο αφηγούνται μια ιστορία- εξ' ου και το «Ορατόριο». Όμως, υπάρχουν πολλά «ξέφτια» επιμέρους ιστοριών στις φωνές του Ορατορίου μου, που νομίζω εύκολα θα αναγνωρίσει ο αναγνώστης...

Με δεδομένη την οικονομική Κρίση που εξαπλώνει τις ρίζες της σε όλα τα επίπεδα, διακρίνετε νέα δεδομένα που να μας παρηγορούν, να δίνουν ελπίδα και -κυρίως -προοπτική βελτίωσης;

Το καλοκαίρι που μας πέρασε ένιωσα, θα πρέπει να παραδεχτώ, για πρώτη φορά στη ζωή μου την ελπίδα να χάνεται. Εδώ όμως, ακριβώς, ζητά κανείς τη βοήθεια της ποίησης, που μας φέρνει σε επαφή με τον εαυτό (αυτόν που χάνεται και εξευτελιζεται μέσα στη συνάφεια του κόσμου) αλλά και τη βοήθεια της ιστορίας, που μας θυμίζει απειρώς δεινότερες στιγμές και περιόδους από αυτή που περνάμε τώρα. Αν η κρίση λειτουργήσει ως καθρέφτης για να δούμε τις παραμορφώσεις μας και ως άνεμος που θα μας

απαλλάξει από τα ξερά φύλλα, αν μας βοηθήσει να αναγνωρίσουμε το στοιχειώδες και το ουσιώδες, τότε υπάρχει ελπίδα. Αυτό όμως προϋποθέτει ξεβόλεμα από βεβαιότητες και βαθιά ριζωμένες πεποιθήσεις. Όταν βλέπω ότι η κρίση γίνεται αφορμή για αυτό-οικτιρμό ή αυτό-μαστίγωμα (δυστυχώς εξίσου νοσηρές όψεις του ίδιου φαινομένου), για κυνήγι μαγισμών –φταίει πάντα κάποιος άλλος, εμείς ποτέ- τότε η ελπίδα μου γίνεται μια πολύ, πολύ τρεμουλιαστή φλογίτσα.

Ποίηση και διαδίκτυο: Ποια τα υπέρ και τα κατά που έχετε εντοπίσει;

Αγαπώ το διαδίκτυο, όπως αγαπώ και τα λεξικά και τις εγκυκλοπαίδειες. Απλώς πρέπει να το χρησιμοποιεί κανείς σωστά- να κάτι που θα πρέπει να μαθαίνουν στο σχολείο τα παιδιά. Αν σκεφθούμε τώρα τι δυνατότητες παρέχει σε ποιητές και αναγνώστες, θα πρέπει να παραδεχτούμε ότι είναι ταυτόχρονα ένα θαυμάσιο αρχείο (σκεφθείτε, για παράδειγμα, το εξαιρετικό ψηφιοποιημένο «αρχείο Καβάφη») και μια απέραντη πλατφόρμα (διαδικτυακά περιοδικά και μπλογκς) που διασφαλίζουν δημοσίευση και συνέχεια, ακόμη και σε συνθήκες οικονομικής και, συνακόλουθα, εκδοτικής κρίσης.

Πόση συνάφεια έχουν η Κρίση αξιών και η πολιτική Κρίση;

Ανήκω σε αυτούς που πιστεύουν ότι η οικονομική κρίση είναι σε μεγάλο βαθμό πολιτική, και η πολιτική κρίση ανάγεται με τη σειρά της στις αξίες. Οι επιστημονικές μελέτες που βλέπουν σιγά-σιγά το φως της δημοσιότητας φαίνεται να επιβεβαιώνουν αυτή την υπόθεση. Γι' αυτό άλλωστε και θεωρώ κρίσιμη την παρέμβαση στο πεδίο των αξιών. Μπορεί να μην αποδίδει άμεσους καρπούς, αλλά είναι θεμελιώδης.

Πόσο σημαντικό είναι το χιούμορ στη ζωή μας; Πόσο "δυνάμεθα" και πόσο "δικαιούμαστε" να το εντάσσουμε στη ζωή μας σήμερα;

Το χιούμορ είναι το απόλυτο οξυγόνο. Τίποτε δεν είναι περισσότερο και ριζικότερα αντίθετο στους κάθε λογής ολοκληρωτισμούς από το χιούμορ. Και, επίσης: δεν υπάρχει, για μένα τουλάχιστον, ίχνος γοητείας δίχως χιούμορ. Δεν μπορώ να νιώσω την παραμικρή έλξη για ανθρώπους που το στερούνται.

Ως μητέρα, τι λέτε στα παιδιά σας για όσα συμβαίνουν και πώς σκιαγραφείτε το μέλλον τους ;

Ας είμαστε ειλικρινείς: σημασία έχει κυρίως το πώς είμαστε και τι κάνουμε, και όχι το τι λέμε. Το είπε κι ο Σαββόπουλος, «έτσι κι αλλιώς τα ξέρουν όλα». Τα παιδιά έχουν οξύ, ευαίσθητο βλέμμα και καθαρή κρίση. Μας ζουν, μας βλέπουν, και βγάζουν τα συμπεράσματά τους. Μάλλον λοιπόν εγώ τα συμβουλευόμαι, παρά εκείνα εμένα. Αλλά όταν τα πράγματα ζορίζουν, τότε μνημονεύω J.K. Rowling: το πιο σημαντικό πράγμα στη ζωή είναι η φαντασία και το δικαίωμα στην αποτυχία.

Πόσο δύσκολο είναι να αποδοθούν με λέξεις-και μάλιστα σε ποιητική μορφή -τα συναισθήματα ή να μεταδοθεί η οπτική του ποιητή στους "συνομιλητές"-αναγνώστες του; Πόσο επίπονη είναι η συγγραφή ενός ποιήματος;

Γράφω δύσκολα, κρατώ για καιρό τα ποιήματα στο συρτάρι να «κρυσώσουν», τα διορθώνω πολλές φορές, τα δίνω σε φίλους να τα σχολιάσουν. Διατηρώ συνήθως ένα μικρό μέρος από όσα γράφω, μεγάλο μέρος πάει στα σκουπίδια. Για να «πετύχει» το ποίημα χρειάζεται, νομίζω, άσκηση, πειθαρχία και... καλή στιγμή. Είναι σαν το αμπέλι. Να το δουλέψεις, όσο μπορείς, μα να είναι και η χρονιά καλή.

ΠΗΓΗ: Αποσπάσματα από τη συνέντευξη της Μαρίας Τοπάλη στην Χαριτίνη Μαλισσόβα, η οποία δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα «ΘΕΣΣΑΛΙΑ» - 25/10/2015 - .

Ένα Μεγάλο Ευχαριστώ στον κύριο Κλουκίνα για τις «Εκλεκτικές; Συγγενείς» του με την ποιήτρια κυρία Τοπάλη και για το ότι θέλησε να τις μοιραστεί μαζί μας. Κυρ. Περβανάς